

**Kateřina Hanušov, „Jazykov management na objektech s organizovanou prohlídkou“.
Diplomov práce, stav obecn lingvistiky, 2018**

Posudek vedoucí práce

Kateřina Hanušov se ve své práci pustila do nové oblasti vzkmumu vícejazyčnosti v eskm kontextu – do oblasti turistického ruchu. Konkrtn si klade otázku, jakm způsobem rei relevantn esk státní instituce potřebu komunikace se zahraničními nvtevnky a do jisté míry i otázky propagace. Výzkum pokrývá šest památkových objektů (hrady a zámky) ve správě Národního památkového stavu (NP) v jihoeskm regionu. Data jsou zalořena na rozhovorech s relevantními aktéry přimo v objektech a na různých vch úrovních jejich správy a na dokumentech a pozorování přimo v terénu, včetně zaznamenávání některých aspektů jazykov krajiny. Stojí za zmínku, že autorka mohla využít i vlastn etnografick poznatky, které získala během několika let jako přuvodkyn na jednom z objektů.

S využitím teorie jazykového managementu a koncepcí jazykových ideologií, hierarchie jazyků a jazykov krajiny nabádá autorka zajmav vhlad do jazykového managementu v nkolikarovnov instituci. Ukazuje, že klovm aktérem jazykového managementu je samotn správa objektu (např. kastelán), která jednak aplikuje direktivy z NPÚ a jednak vychází z aktuln prořivanch problémů na pracoviště a z nabídky jazyků (ze strany přuvodc) a poptávky po nich (ze strany nvtevnk).

Práce m celou řadu kladných aspektů a přináší řadu relevantních a aktuálních zjitn. První a hlavn je systematičnost a řde dat, která, jak autorka sprvn poznamená, mohou slouřit jako první krok ke zmapování jazykov situace v podobných objektech na celém území ČR. Jednotliv objekty jsou dkladn popsány, a to jak z historického pohledu, tak co do uspořádání prohlídek. Čtenář tm získá dobr základ pro pochopení aspektů sociokulturního managementu, které se pak promtj do managementu (hlavn) komunikačního, ale i jazykového. Velice zajmavm zjitnm jsou také příklady managementu němčiny v objektech, kde nabídka často neodpovídá poptávce (esk Krumlov, Vimperk), obzvltř rzn plány npravy (v přpad potřeby okamřitho managementu jde o zruen prohlídek nebo výklad v angličtině, v přpad dlouhodobého managementu se personál začne uit nmcky). Rovnř přnosn je sledování toho, jak objekty naplňují pořadavek ze strany Generálního ředitelství, který se týká potřeby minimln dvou jazykových mutací webových stránek, a také zjitn, že v některých případech zůstává management ve fázi negativního hodnocen (např. na Hlubok).

Samotn text je přehledn a srozumiteln organizován. Autorka je si vědoma omezen svého vzkmumu a zároveň formuluje jeho další mořnosti v této oblasti. Jsou ale i aspekty práce, které by se daly zlept. Jsem např. přesvědčena, že by bylo mořn data ještě víc zhodnotit př analýze jazykového managementu v objektech a celkov v NP. K tomuto clu by bylo vhodn více propojit pozorovan jazykov ideologie s managementovými procesy, které ideologie podněcují nebo jejichř příběh ovlivňují. Zajímalo by m např. v rámci výkladu tzv. „ideologie dokonalého jazyka“, jestli dochází ze strany nvtevnk k opravm překladu nebo k střnostem na jeho úroveň (co třeba přuvodci dlj, kdř je zahranin nvtevnk opravuje?). Nebo by bylo vhodn si vsimnout, jestli pracovníci objektů nějak pracují s ideologiemi př vysvětlení důvodů, pro jsou cizojazyn prohlídky drař (nebo je to považováno za samozřejmě?). Celkov by mohla analytick st o jazykových ideologiích být více rozvedena a doplněna příklady. Dále by bylo vhodn v teoretick části více rozvést výsledky citovaných studií. A nakonec bych uvítala ještě více historizující pohled, kde bychom se něco dovdli o tom, jestli dotazovan aktéři nějak komentují proměny nabídky, poptávky a managementu cizích jazyků na objektech, např. od 90. let minulého století, a to obzvltř ve vztahu k promn rolí němčiny a angličtiny jakořto prvního „zpadnho“ cizího jazyka v eskm prostředí a ke generačním rozdlm ve znalosti cizích jazyků. Jsem si ale vědoma toho, že přístup k těmto informacím mohl být omezen.

Formální stránka práce je víceméně na dobré úrovni. Čtenář občas najde poněkud méně průhledné formulace, např. na s. 60 „...je třeba položit si otázku, nakolik se nabídka ovlivňuje s poptávkou – a zda by větší cizojazyčná nabídka nevedla k větší cizojazyčné návštěvnosti, což však tato studie neukázala, aktéři se však shodují, že nikoliv“ nebo na s. 61 „Přesto se to nedaří především z důvodů nedostatku dostatečně jazykově vybaveného personálu, tento problém je však třeba sledovat mimo hranice NPÚ.“

Čtenářům může působit potíže i používání některých termínů, které jsou dány nejasnou hranicí mezi pojmy laickými a odbornými. Týká se to konkrétně dvou zásadních pojmů - „management“ a „organizace“ (resp. „organizovaný“). To je samozřejmě pochopitelný problém, pokud se tato slova v zkoumaném objektu skutečně používají. Např. výraz „management objektu“ je matoucí, lepší by bylo „vedení objektu“. Autorka také používá výraz „citace“ pro příklady dat ze zaznamenaných rozhovorů, což není technicky vzato nesprávné, ale jako oborový čtenář bych preferovala výraz jiný, např. „úryvek“.

Co se týče drobnějších formálních nedostatků, uvádím alespoň toto:

- Některé citované publikace nejsou v seznamu literatury, např. Graddol 1996 a Rampton 1995.
- Překlepy nebo nesprávně uvedená příjmení citovaných autorů, např. „Burhis“ (s. 11), „reffers“ (s.11) nebo „Dovadil“ (seznam literatury, s. 63).

Otázka k diskusi:

V práci je víceméně jen stručně zmíněno, v jakých oblastech se konkrétní jazykové ideologie vyskytují. Lze z materiálu vypozařovat, že by se tyto (či jiné) jazykové ideologie používaly k vysvětlení nebo legitimizaci některých praktik?

Práci doporučuji k obhajobě s hodnocením „velmi dobře“, ale s možností jeho zvýšení či snížení v závislosti na průběhu obhajoby.

V Praze 3. 9. 2018

Mgr. Tamah Sherman, Ph.D.